

OP EEN KLEIN STATIONNETJE

ONTWIKKELINGSDOELEN EN EINDTERMEN

Het is wetenschappelijk bewezen dat muziek een effectief middel is om taal te stimuleren. We leggen daarom vooral de focus op muziek. Afhankelijk van welke verwerkingsopdrachten je kiest, komen er nog andere eindtermen aan bod. In deze lessuggestie leggen we verder de klemtoon op het filmpje en het klasgesprek.

ONTWIKKELINGSDOELEN

MUZISCHE VORMING

- 2.1 - De kleuters kunnen klanken, geluiden, stilte en stemmingen in beluisterde muziek ervaren en herkennen.
- 2.2 - De kleuters kunnen ritme in beluisterde muziek en liedjes ervaren, herkennen en nabootsen.
- 2.5 - De kleuters kunnen met plezier een toenemend vermogen tot experimenteren en improviseren ontwikkelen met klank, stem of instrument.
- 3.3 - De kleuters kunnen met een creatief stem- en taalgebruik expressief reageren en belevenissen uitbeelden.
- 4.1 - De kleuters kunnen spontaan meebewegen op muziek.
- 4.4 - De kleuters kunnen waargenomen klanken omzetten in beweging.
- 5.4 - De kleuters kunnen bewuster luisteren en kijken naar de hoeveelheden geluiden en klanken en zeer eenvoudige audiovisuele boodschappen.
- 6.3 - De kleuters kunnen vertrouwen op hun expressiemogelijkheden en durven hun eigen expressiestijl tonen.
- 6.4 - De kleuters kunnen respect betonen voor uitingen van leeftijdgenoten, behorend tot de eigen en de andere culturen.

TAAL

- 1.3 - De kleuters kunnen een mondelinge, voor hen bestemde boodschap, ondersteund door beeld en/of geluid, begrijpen.
- 1.6 - De kleuters kunnen de bereidheid vertonen om naar elkaar te luisteren en om zich in te leven in een boodschap.
- 2.2 - De kleuters kunnen spreken over ervaringen of gebeurtenissen uit de eigen omgeving of over wat ze van anderen vernamen.
- 2.7 - De kleuters kunnen in een gesprek met een eenvoudige maar relevante vraag of met commentaar reageren.
- 2.12 - De kleuters zijn bereid om eigen gevoelens en verlangens op een persoonlijke manier uit te drukken.
- 2.13 - De kleuters beleven plezier in het gebruiken van taal en het spelen met taal in concrete situaties.

EINDTERMEN

MUZISCHE VORMING

- 2.3 - De leerlingen kunnen openstaan voor hedendaagse muziek, muziek uit andere tijden, andere landen en culturen.
- 2.4 - De leerlingen kunnen genieten van zingen en musiceren en dit gebruiken als impuls voor nieuwe muzikale spelideeën of andere aanverwante expressiewijzen.
- 2.5 - De leerlingen kunnen vanuit het eigen muzikaal aanvoelen praten over het zingen en het musiceren.

TAAL

- 1.8 - De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = beoordelen) op basis van, hetzij de eigen mening, hetzij informatie uit andere bronnen, de informatie beoordelen die voorkomt in: een discussie met bekende leeftijdgenoten.
- 2.1 - De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = beschrijven) het gepaste taalregister hanteren als ze: aan leeftijdgenoten over zichzelf informatie verschaffen.
- 2.5 - De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = structureren) het gepaste taalregister hanteren als ze: vragen van de leerkracht in verband met een behandeld onderwerp beantwoorden.
- 2.6 - De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = structureren) het gepaste taalregister hanteren als ze: van een behandeld onderwerp of een beleefd voorval een verbale/non-verbale interpretatie brengen, die begrepen wordt door leeftijdgenoten.

MOGELIJKE LINKEN MET ANDERE VAKKEN

KLEUTERS

WISKUNDE

patronen – In het eerste wagonnetje liggen 5 appels, in de andere wagonnetjes moeten telkens ook 5 appels getekend worden ...

MUZISCHE

rollenspel – met de trein op uitstap (stoelen per twee achter elkaar, er is een conducteur, een machinist, reizigers ...)

LAGERE SCHOOL

TAAL

verkleinwoorden - via een spel op inzetten: het station - het stationnetje (het wagonnetje, ...)

WO

de trein (geschiedenis van de trein, mogelijke uitstap naar Train World: www.trainworld.be)

UITGEWERKT LESMATERIAAL (3^e graad)

De Trein - VSV (Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde) www.verkeersschool.be/lesfiches/openbaar-vervoer-de-trein/

TAAL

geluiden van voertuigen nabootsen

MUZISCHE

een trein knutselen (bv. in plasticine) of een trein laten vouwen (stappenplan: www.knutselopdrachten.nl/knutselen/verkeer/trein-vouwen.shtml)

TAAL

Tegenstellingen ('s ochtends - 's avonds ...)

WISKUNDE

dienstregeling van treinen aflezen - routes plannen ...

www.belgiantrain.be/nl/travel-info/current/current-departure-times

Aflezen van snelheden van verschillende treinen (... km/u).

VOORAF

Het filmpje wordt gebracht door Jumi en Klaas van De Appelmoesband. Maar er zijn nog meer leden die bij de band horen! Je vindt de profielen en leuke weetjes over deze kanjers op de website www.appelmoesband.be. Neem zeker een kijkje samen met de leerlingen.

Wil je het lied nog eens herbeluisteren met meerdere instrumenten erbij? De Appelmoesband zong het lied nog eens voor jullie in. Klik op het audiofragment op de website en zing naar hartenlust mee. Ken je de tekst niet zo goed? Geen probleem. We zorgden voor een liedjestekst, die je vrij kan afdrukken.

Op de website vind je verder ook al het materiaal om, na het bekijken van het filmpje, talig aan de slag te gaan. Deze intro's en outro's werden mee bedacht door het Centrum voor Taal en Onderwijs, zodat de taalstimulerende voor- tijdens- en na-activiteiten ook echt onderbouwd zijn.

Bovendien vind je op de website nog meer taalstimulerende activiteiten en lesvoorbereidingen uitgewerkt door de Provincie (Vlaamsbrabant.be). Zeker ook een aanrader om daarmee op een later tijdstip aan de slag te gaan!

Rechtstreekse verwijzing naar het materiaal: www.vlaamsbrabant.be/nl/onderwijs-en-vorming/educatief-aanbod/taalstimulering-nederlands-muzische-vorming#:~:text=Hoe%20stimuleer%20je%20het%20gebruik,%20beelden%20drama%20en%20beweging

Zij stellen zich vragen bij en reflecteren over taal en taalgebruik in concrete situaties:

- discrimineren van klanken en woorden;
- ritmische aspecten van taal en rijmen;
- intonatie en mimiek in relatie tot gevoelens, boodschap uitgegeven door Pelckmans uitgeverij. In het boek vind je het verhaal achter het verhaal. Grappig en zeer mooi om uit (voor) te lezen en naar te kijken. Bovendien vind je daar ook nog meer activiteiten gekoppeld aan het boek en aan het lied.

PRAKTISCH

Tijdens het filmpje heb je de kans om even op de 'pauzeknop' te drukken. Je bepaalt zelf of je dit tijdens het bekijken van het filmpje toepast of nadien. In deze handleiding vind je een leidraad om met de kinderen in gesprek te gaan of iets anders interactiefs te doen.

De eindopdracht is telkens gedifferentieerd en staat ook in deze handleiding meer uitgebreid toegelicht. Al het materiaal is te vinden op de website van De Appelmoesband.

VERLOOP

VOOR HET LIED

Vraag de leerlingen aan welke geluiden ze denken bij een trein en leg de link met de echte geluiden die een trein maakt (geluiden hedendaagse trein versus stoomtrein).

Ga met de leerlingen in gesprek aan over het openbaar vervoer.

- Wie neemt de bus wel eens? Wanneer? Waarheen?
- Wie neemt de trein wel eens? Wanneer? Waarheen?
- Wie vindt het openbaar vervoer fijn? Waarom? Of minder fijn? Waarom?
- Wat zijn de voordelen van het inschakelen van openbaar vervoer?
- Zijn er ook nadelen? Welke dan? ...

Maak de overgang naar andere vormen van openbaar vervoer (bv. metro en tram).

Aan de oudere kinderen kun je de betekenis van 'openbaar' ook verder toelichten, namelijk dat iedereen ervan gebruik mag maken (mits betaling) en dat het vervoer (deels)betaald wordt door de overheid.

Vertel dat het openbaar vervoer in andere landen er anders kan uitzien. Toon eventueel foto's van Riksja's en tuktuks uit Azië. Vertel dat vaak ook dieren in (armere) landen als 'openbaar vervoer' worden ingezet, zoals ezels en kamelen.

Vertel de kinderen dat jullie een filmpje gaan bekijken over een trein ...

FILMPJE BEKIJKEN

Je bekijkt samen met de kinderen het filmpje.

Wanneer er op de pauzeknop wordt gedrukt, kun je ervoor kiezen volgende spreekopdracht uit te voeren met de kinderen. Je kunt deze activiteit ook op een later tijdstip inplannen.

VRAAG

WELKE GELUIDEN UIT HET VERKEER KUN JIJ NABOOTSEN?

Laat de kinderen deze geluiden nabootsen. Wijs daarbij ook op de verschillen tussen de verschillende talen. Je kunt geluiden laten beluisteren uit het verkeer. Herkennen de kinderen de geluiden?

Je kunt eveneens samen met de kinderen op zoek gaan naar een plaats waar jullie de geluiden uit het verkeer op een veilige manier kunnen waarnemen. Doe de kinderen een blinddoek om. Wat horen ze allemaal?

Bij de oudere kinderen kun je verwijzen naar strips. Vinden ze geluiden van voertuigen in een strip? (VROEMMM, TUUT TUUT, IIIIEEETTT ...)

Laat de kinderen zelf geluiden 'schrijven'. Dit is niet altijd makkelijk. Het geluid nabootsen met je stem is nog heel wat anders dan het geluid neerschrijven.

In het filmpje komen heel wat tegenstellingen aan bod. Laat de kinderen zelf op zoek gaan naar tegenstellingen in hun leefwereld.

EINDOPDRACHT

Na het bekijken van het filmpje praat je kort even na.

- Wat vonden ze leuk aan het filmpje? Wat misschien wat minder?
- Gebeurde er iets grappigs of spannend?
- Schrokken ze van iets?
- Wat blijft hen zeker bij? ...

Ga na of de kinderen de eindopdracht hebben begrepen. Het materiaal voor deze opdracht kun je op de website vinden.

OPDRACHT BIJ 'OP EEN KLEIN STATIONNETJE'

Speel dit spel per twee: 'Welke wagonnetjes zijn losgekoppeld?'

Zet de auto's in een volgorde die je leuk vindt.

Jij en je vriendje kijken aandachtig.

Je vriendje doet een blinddoek om of draait zich om.

Daarna verplaats jij een autootje (of twee, of drie ... naarmate het spel vordert).

Weet je vriendje welk autootje verplaatst is/ welke autootjes verplaatst zijn?

VOOR DE JONGSTE KINDEREN:

Je kunt de jongste kinderen helpen door te tekenen wat ze precies moeten doen.

Dit doe je in de vorm van een stappenplan.

Bijvoorbeeld:

Stap 1 = leg de auto's op deze manier (door jou bepaalt)

Stap 2 = wissel de rode auto met de blauwe auto (dit maak je ook visueel).

Stap 3 = de nieuwe positie van de auto's

VOOR DE OUDERE KINDEREN:

Oudere kinderen kunnen per twee zelf een wissel bedenken. Ze kunnen dit neerschrijven op een kaartje (in een stappenplan). Nadien moet het vriendje dit dan proberen te leggen. Klopt het?

Laat de kinderen schrijven, lezen en erover spreken!

VEEL APPELMOES-PRET!

www.appelmoesband.be

